

Επιχειρηματικός Οδηγός

Έτους 2020

Πρεσβεία της Ελλάδας στην Κύπρο
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Λευκωσία, Οκτώβριος 2020

I. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Iα. Γενικά χαρακτηριστικά

Η Κύπρος βρίσκεται στο βορειοανατολικό άκρο της Μεσογείου. Με συνολική επιφάνεια 9.251 τετραγωνικά χιλιόμετρα (από τα οποία τα 3.355 βρίσκονται από το 1974 υπό τουρκική κατοχή), αποτελεί το τρίτο μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου μετά την Σικελία και την Σαρδηνία, με ακτογραμμή 648 χιλιομέτρων.

Πρωτεύουσα της χώρας είναι η Λευκωσία, με κυριότερο λιμάνι και τουριστικό επιχειρηματικό κέντρο τη Λεμεσό, ακολουθούμενη από τη Λάρνακα και την Πάφο.

Iβ. Δημογραφικά στοιχεία

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Eurostat, το 2019, ο πληθυσμός στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου υπολογίζεται σε 875,9 χιλιάδες, έναντι 864,2 χιλιάδων το προηγούμενο έτος (+1,4%). Ο πληθυσμός της Κύπρου αποτελεί ποσοστό 0,2% του συνολικού πληθυσμού της ΕΕ των 27. Η Κύπρος είναι η τρίτη μικρότερη πληθυσμιακά χώρα, μετά την Μάλτα και το Λουξεμβούργο.

Iγ. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη αγοράς

Τρέχουσα κατάσταση κυπριακής οικονομίας

Κατά το διάστημα 2016-2019 η κυπριακή οικονομία κατέγραψε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, μεταξύ των μεγαλύτερων της ΕΕ, με μείωση της ανεργίας, άνοδο της ανταγωνιστικότητας, αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων, σε συνθήκες μακροοικονομικής σταθερότητας.

Όπως ήταν αναμενόμενο, οι προοπτικές της εξωστρεφούς κυπριακής οικονομίας δεν έμειναν ανεπηρέαστες από την αβεβαιότητα που επικρατεί παγκοσμίως λόγω της πανδημίας. Μετά την επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020 σε 0,8%, το δεύτερο τρίμηνο του έτους κατεγράφη συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 11,9%, που προήλθε από τη μείωση της δραστηριότητας σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας λόγω των μέτρων αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας. Ιδιαίτερα επλήγη ο τομέας τουρισμού.

Από δημοσιονομική άποψη, τον Αύγουστο του 2020 το δημοσιονομικό έλλειμμα ανήλθε σε 2,8% του ΑΕΠ, με αύξηση των δαπανών του διαστήματος Ιανουαρίου–Αυγούστου 2020 κατά 12% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2019 και μείωση των εσόδων κατά 9,9%. Το δημόσιο χρέος ανήλθε σε 24,4 δισεκατομμύρια Ευρώ στις 30.06.2020.

Βασικοί οικονομικοί δείκτες

Α' εξάμηνο 2020

Ονομαστικό ΑΕΠ	10.050 εκ. Ευρώ	Ανεργία	7,1%	Χρέος Γενικής Κυβέρνησης	24.201,4 εκ.Ευρώ
Μεταβολή ΑΕΠ	-5,6%	Πληθωρισμός (Σεπτ.2020)	-0,9%	Εξαγωγές	1.544 εκ.Ευρώ
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	11.474 Ευρώ	Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης	-3% ΑΕΠ	Εισαγωγές	3.665 εκ.Ευρώ

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου

Βραχυπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης

Σύμφωνα με πρόσφατη έκδοση του κυπριακού Υπουργείου Οικονομικών, μετά από ύφεση 5,5% το 2020, ο ρυθμός ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας αναμένεται να ανέλθει σε 4,5% το 2021, 3,5% το 2022 και 2,8%. Η ανεργία από 8% το 2020, θα περιορισθεί σε 7% το 2021, 6% το 2022 και 5,2% το 2023. Το δημόσιο χρέος από 114,8% του ΑΕΠ το 2020 θα περιορισθεί σε 111% το 2021, 102,3% το 2022 και 98,1% το 2023. Ως κυριότεροι δημοσιονομικοί κίνδυνοι αναφέρονται ενδεχόμενη έξαρση της πανδημίας και προκλήσεις στον τραπεζικό τομέα λόγω του υψηλού μεγέθους των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

II. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

IIα. Γενικά χαρακτηριστικά

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου σε συνδυασμό με τις υποδομές (τηλεπικοινωνίες, αεροδρόμια, λιμάνια) που έχει αναπτύξει, τις ευνοϊκές συνθήκες καθημερινής διαβίωσης (ήπιο κλίμα, χαμηλή εγκληματικότητα), το υψηλό επίπεδο παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών (νομικές, λογιστικές, φοροτεχνικές) και κυρίως, τα φορολογικά κίνητρα προς τους ξένους επενδυτές κατέστησαν τη χώρα, από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, ένα αξιόλογο εμπορικό και οικονομικό κέντρο στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Το ευνοϊκό καθεστώς φορολόγησης των εταιρικών κερδών για όλες τις επιχειρήσεις με έδρα την Κύπρο, καθώς και ο μεγάλος αριθμός (65) των συμφωνιών αποφυγής διπλής φορολογίας συνέβαλαν καθοριστικά στην προσέλκυση ξένων εταιρειών.

IIβ. Θεσμικό πλαίσιο

Νομικές μορφές εταιρειών

Οι σημαντικότερες νομικές μορφές των κυπριακών εταιρειών είναι η ιδιωτική μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (περιορισμένο δικαίωμα μεταβίβασης μετοχών, αριθμός μετόχων έως 50) και η δημόσια μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (χωρίς τους περιορισμούς της ιδιωτικής μετοχικής εταιρείας και με τη δυνατότητα εισαγωγής της προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου).

Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας

Η συνηθέστερη μορφή εταιρειών στην Κύπρο είναι η ιδιωτική μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, που έχει όλα τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής ανώνυμης εταιρείας και όχι της ελληνικής ΕΠΕ. Συστήνεται με υπογραφή, από τους ιδρυτές της ή εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους τους, του ιδρυτικού εγγράφου (περιέχει υποχρεωτικά την επωνυμία, τους σκοπούς, την ευθύνη των μελών και το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου) και του καταστατικού της. Τα έγγραφα αυτά κατατίθενται στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, προκειμένου η εταιρεία να εγγραφεί στο Μητρώο Εταιρειών.

Το συνολικό κόστος σύστασης μιας ιδιωτικής μετοχικής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης κυμαίνεται περί τα 2.500 Ευρώ (συν ΦΠΑ), συμπεριλαμβανομένων των εξόδων νομικών – συμβουλευτικών υπηρεσιών. Το κόστος της εγγραφής της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με μετοχικό κεφάλαιο στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του κυπριακού Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας ανέρχεται σε 145 Ευρώ για την απλή διαδικασία και σε 245 Ευρώ για την “διαδικασία επίσπευσης”, αντίστοιχα. Η εγγραφή μιας νέας εταιρείας στην Κύπρο μπορεί να ολοκληρωθεί εντός 7–10 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης. Για την τήρηση της εταιρείας στο αρχείο του Έφορου Εταιρειών επιβάλλεται τέλος €350 κάθε έτος. Αναλυτικές οδηγίες για τη σύσταση εταιρείας στην Κύπρο παρέχονται στον σύνδεσμο www.companies.gov.cy (Κλάδος Εταιρειών Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου & Βιομηχανίας).

Πβ. Στρατηγική εισόδου

Συνεργασία με αντιπροσώπους/ διανομείς

Ο καλύτερος τρόπος προσέγγισης και ανάπτυξης συνεργασιών με κυπριακές εταιρείες είναι η προσωπική επαφή με τον Κύπριο επιχειρηματία, ώστε να σχηματισθεί η πρώτη εντύπωση. Ο μέσος Κύπριος επιχειρηματίας αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης με τον μελλοντικό συνεργάτη του. Σημαντικότερο ρόλο στη θετική εξέλιξη μιας συνεργασίας με κυπριακές επιχειρήσεις διαδραματίζει η συνέπεια τόσο στο χρονοδιάγραμμα των παραδόσεων όσο και η σταθερή ποιότητα των προϊόντων. Όσον αφορά στην τιμή των προϊόντων, πολλές επιχειρήσεις έχουν εκφράσει την επιθυμία τους να συμπεριλαμβάνονται σε αυτή και τα μεταφορικά. Κύπριοι επιχειρηματίες μεταβαίνουν, υπό κανονικές συνθήκες, συχνά στην Ελλάδα είτε για να επισκεφθούν κλαδικές εκθέσεις σχετικές με το αντικείμενο της επιχείρησής τους είτε για να πραγματοποιήσουν απευθείας επαφές. Τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων όσο και μεμονωμένων καταναλωτών διαπιστώνεται τάση διατήρησης της προτίμησής σε προϊόντα και προμηθευτές εφ' όσον η σχέση ποιότητας/τιμής παραμένει ικανοποιητική.

Οι κυπριακές εταιρείες εισαγωγής και διανομής προϊόντων (π.χ. κλάδος τροφίμων-ποτών) προβαίνουν, υπό φυσιολογικές συνθήκες, στην εξόφληση των προμηθευτών τους εντός χρονικού διαστήματος που κυμαίνεται ως εξής: από την ημέρα παραλαβής των προϊόντων περί τις 30 ημέρες για τους προμηθευτές που είναι πολυεθνικές εταιρείες, περί τις 60 ημέρες για τους προμηθευτές, με τους οποίους υπάρχει σταθερή και μακροχρόνια συνεργασία και περί τις 90 ημέρες για όλους τους υπόλοιπους.

Έλεγχος αξιοπιστίας εταιρειών

Πληροφορίες για τον εν δυνάμει αντισυμβαλλόμενο μπορούν να αναζητηθούν στο σύνδεσμο <https://efiling.drcor.mcit.gov.cy/DrcorPublic/SearchForm.aspx?sc=0> του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη του Κυπριακού Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Στην ιστοσελίδα, προσφέρονται: (α) υπηρεσίες διαδικτυακής έρευνας εταιρειών έναντι χαμηλού τιμήματος και β) η δυνατότητα αναζήτησης ημερομηνίας και αριθμού εγγραφής εταιρειών στο μητρώο της υπηρεσίας, δωρεάν.

Πληροφόρηση για τη φερεγγυότητα εταιρειών και ατόμων προσφέρει, έναντι αμοιβής, η εταιρεία First Cyprus Credit Bureau (FCCB), κοινοπραξία μεταξύ του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ) και της 'INFO CREDIT CYPRUS' (www.fccb.com.cy).

Για την προστασία των φυσικών και νομικών προσώπων που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην Κύπρο η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει δημιουργήσει το Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών (ΚΑΠ). Στο αρχείο διατηρείται βάση δεδομένων με στοιχεία για εκδότες ακάλυπτων επιταγών η οποία ενημερώνεται (νέες καταχωρήσεις, διαγραφές από ΚΑΠ κτλ). Πρόσβαση στο αρχείο του ΚΑΠ προσφέρει έναντι αμοιβής η εταιρεία 'First Cyprus Credit Bureau' (FCCB). Το 2019 ο αριθμός των ακάλυπτων επιταγών ανήλθε σε 914, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 0,6% συγκριτικά με το 2018 (908 επιταγές). Ωστόσο, η συνολική αξία τους μειώθηκε από 1,48 εκ. Ευρώ το 2018 σε 1,41 εκ. Ευρώ το 2019 (-4,7%, προκαταρκτικός κατάλογος ΚΑΠ). Κατά το πρώτο εννεάμηνο του 2020 παρατηρείται πτωτική τάση τόσο στον αριθμό όσο και τη συνολική αξία των ακάλυπτων επιταγών.

Καταναλωτικά πρότυπα

Σύμφωνα με παλαιότερη Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών της κυπριακής στατιστικής υπηρεσίας, η οποία δεν διεξήχθη φέτος λόγω πανδημίας, οι βασικές καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών στην Κύπρο αφορούν τα εξής: στέγαση (25,5%), είδη διατροφής (15,3%), μεταφορές (12%), ξενοδοχεία – εστιατόρια (8,9%), είδη ένδυσης/υπόδησης (5,7%), επίπλωση/εξοπλισμός κατοικιών (5,1%), υγεία (5,1%), εκπαίδευση/πολιτισμός (4,5%), αναψυχή (4,1%). Τα νοικοκυριά στις αστικές περιοχές δαπανούν κατά ποσοστό 7,0% περισσότερο από τα νοικοκυριά στις αγροτικές περιοχές.

Σημαντική παράμετρο στην επιλογή αγαθών, κυρίως ευρείας κατανάλωσης, αποτελεί η σχέση ποιότητας/τιμής. Οι ηλεκτρονικές αγορές αναπτύσσονται αργά αλλά σταθερά τα τελευταία χρόνια. Οι περισσότερες ηλεκτρονικές αγορές πραγματοποιούνται σε είδη ένδυσης και ταξιδιωτικές υπηρεσίες, ενώ η μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση παρατηρείται σε φάρμακα και ήδη διατροφής. Η πλειονότητα των ηλεκτρονικών παραγγελιών πραγματοποιείται σε sites του εξωτερικού, που προσφέρουν καλύτερες τιμές, μεγαλύτερη ταχύτητα παράδοσης και ποικιλία.

Η επίδραση της πανδημίας και των μέτρων περιορισμού της εξάπλωσης επιτάχυνε τις εξελίξεις στα κυπριακά καταναλωτικά πρότυπα. Κατά το πρώτο εξάμηνο 2020 εκτιμάται ότι σημειώθηκε άνοδος στις ηλεκτρονικές πληρωμές που άγγιξε το 300%, έναντι του ίδιου διαστήματος του 2019. Σύμφωνα με στοιχεία του κόμβου διαδικτυακών πληρωμών JCC τα είδη DIY και οι οικιακές συσκευές κατέγραψαν αύξηση της τάξης του 400%, ο ασφαλιστικός τομέας αύξηση 40%, οι υπηρεσίες παράδοσης προϊόντων, τροφίμων και έτοιμου φαγητού 200%, οι σχολές δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης 70%. Επίσης, σημαντική αύξηση παρατηρήθηκε και σε τομείς όπου η δραστηριότητα σε διαδικτυακές πωλήσεις ήταν παραδοσιακά χαμηλή ή και ανύπαρκτη (καλλυντικά, παραδοσιακά εστιατόρια, βιβλιοπωλεία, παιχνίδια, είδη ένδυσης και υπόδησης, αθλητικά είδη).

Το πρώτο εξάμηνο του 2020 ο δείκτης του κύκλου εργασιών στο (φυσικό) λιανικό εμπόριο μειώθηκε κατά 4,3% σε αξία και κατά 2,7% σε όγκο, συγκριτικά με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2019. Οι κατηγορίες αγαθών που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη πτώση ήταν τα είδη ένδυσης/υπόδησης, οι ηλεκτρονικές συσκευές και ο οικιακός εξοπλισμός. Αντίθετα, άνοδο κατέγραψε η κατηγορία των τροφίμων/ποτών. Ως προς το κατά πόσον θα διατηρηθούν οι καταναλωτικές συνήθειες που διαμορφώνονται κατά την περίοδο της πανδημίας, οι γνώμες διίστανται και υποστηρίζεται τόσο η αναμενόμενη επιστροφή στις φυσικές αγορές όσο και η μη αναστρέψιμη ανάπτυξη των διαδικτυακών αγορών.

Βιομηχανική ιδιοκτησία

Η Κύπρος συνδυάζει την προστασία που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση με το διεθνές καθεστώς προστασίας και κατοχύρωσης των πνευματικών δικαιωμάτων, μέσω των πολυάριθμων διεθνών συμφωνιών που έχει υπογράψει στον συγκεκριμένο τομέα. Επίσης, είναι μέλος σε ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς για την προστασία και την ανάπτυξη των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας, η Συμφωνία και το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης για τη διεθνή εγγραφή των Εμπορικών Σημάτων, η Σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας, η Συνθήκη Συνεργασίας για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, η Συνθήκη της Βέρνης για την Προστασία από Λογοτεχνικά και Εικαστικά Έργα.

Στην Κύπρο, τα εμπορικά σήματα, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα βιομηχανικά σχέδια και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας υπάγονται στον Κλάδο Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη.

Το φορολογικό καθεστώς της διανοητικής ιδιοκτησίας, γνωστό ως «IP Box», εφαρμόζεται από την 1^η Ιουλίου 2016 και προβλέπει, εκτός των άλλων, εξαίρεση από το φόρο ποσοστού 80% επί των κερδών που απορρέουν από την εμπορική εκμετάλλευση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λογισμικού. Επίσης, είναι πλήρως εναρμονισμένο με το Σχέδιο Δράσης κατά της «Διάβρωσης της Φορολογικής Βάσης & της Μεταφοράς Κερδών» (Base Erosion and Profit Shifting) του ΟΟΣΑ.

III. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ – ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

IIIα. Συμφωνίες διπλής φορολογίας

Η Κύπρος έχει συνάψει συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας με 65 κράτη.

IIIβ. Φορολογία φυσικών προσώπων

Στα φυσικά πρόσωπα φορολογητέο λογίζεται το μικτό ετήσιο εισόδημα άνω των 19.500 Ευρώ και οι φορολογικοί συντελεστές κλιμακώνονται από 20% (έως 28.000 Ευρώ) έως 35% (άνω των 60.000 Ευρώ).

Η έκτακτη αμυντική εισφορά επιβάλλεται στους τόκους των καταθέσεων (30%) και μερίσματα (17%) φορολογικών κατοίκων Κύπρου.

IIIγ. Φορολόγηση επιχειρήσεων

Οι εγγεγραμμένες στην Κύπρο εταιρίες φορολογούνται με σταθερό συντελεστή 12,5% επί των κερδών και δεν προβλέπεται φόρος επί των κερδών από αγοραπωλησία μετοχών εισηγμένων σε οποιοδήποτε Χρηματιστήριο.

Οι ναυτιλιακές εταιρείες φορολογούνται αποκλειστικά με βάση τη χωρητικότητα (tonnage) των πλοίων ως εξής: οι πρώτοι 1.000 τόνοι με 0,365 ευρώ/τόνο, οι επόμενοι 9.000 με 0,3103 ευρώ/τόνο, οι επόμενοι 15.000 με 0,2008 ευρώ/τόνο, οι επόμενοι 15.000 με 0,1278 ευρώ/τόνο και κάθε τόνο επιπλέον των 40.000 με 0,073 ευρώ/τόνο.

IIIδ. Συντελεστές ΦΠΑ

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας ανέρχεται στο 19% με τις ακόλουθες εξαιρέσεις :

- Συντελεστής 0%: Εξαγωγές, διεθνείς αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές προσώπων και αγαθών, υπηρεσίες διαχείρισης πλοίων, παραδόσεις αγαθών που προορίζονται να τοποθετηθούν σε αποθήκες της Αρχής Λιμένων/Τελωνείων και τελούν υπό καθεστώς προσωρινής εισαγωγής ή διαμετακόμισης κ.ά.
- Συντελεστής 5%: Παραδόσεις τροφίμων, ποτών -εξαιρουμένων των αναψυκτικών και οινοπνευματωδών-, φαρμάκων, εμβολίων, ζώων, φαρμάκων και εμβολίων, βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά, κ.ά.
- Συντελεστής 9%: Υπηρεσίες εστίασης, διανομή σε ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και παρόμοιους χώρους, μεταφορά επιβατών στο εσωτερικό της Κυπριακής Δημοκρατίας, θαλάσσια εγχώρια μεταφορά επιβατών κ.ά.

IV. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

IVα. Γενικά

Οι ξένοι επενδυτές μπορούν να συμμετέχουν σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας μέχρι και 100%, είτε προέρχονται από κράτη μέλη της ΕΕ, είτε από τρίτες χώρες. Στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΥΕΕΒΤ) λειτουργεί εδώ και μερικά χρόνια η Υπηρεσία Μονοθυριδικής Πρόσβασης για την ταχεία σύσταση επιχειρήσεων (<http://www.businessincyprus.gov.cy>). Αναλυτικές πληροφορίες για το επενδυτικό καθεστώς στην Κύπρο έχουν αναρτηθεί στο διαδικτυακό τόπο του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων –CIPA (www.investcyprus.org.cy).

Η Κύπρος διαθέτει δύο διεθνή αεροδρόμια στη Λάρνακα και στην Πάφο και ένα ευρύ δίκτυο συνδέσεων με Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Ασία που εξυπηρετείται από μεγάλο αριθμό διεθνών αερομεταφορέων. Στον τομέα των λιμενικών υποδομών, διαθέτει δύο λιμάνια για εμπορευματική και επιβατική χρήση στη Λεμεσό και στη Λάρνακα, δύο για μικρά σκάφη στην Πάφο και στο Λατσί και ένα αποκλειστικά για βιομηχανική χρήση στο Βασιλικό. Λειτουργούν, επίσης, τρεις τερματικοί σταθμοί καυσίμων σε Λάρνακα, Δεκέλεια και Βασιλικό. Το οδικό δίκτυο είναι ανεπτυγμένο, εκτεινόμενο σε 12.280 χλμ, και η ποιότητα του οδοστρώματος υψηλή.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που εξέδωσε η εταιρεία DANOS (μέλος της BNP Paribas) για το 2019, το μέσο κόστος ενοικίασης επαγγελματικών χώρων στην Κύπρο κυμαίνεται μεταξύ 10 και 18 Ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο μηνιαίως, ανάλογα με την τοποθεσία και την ποιότητα του κτιρίου.

IVβ. Πιστοληπτική ικανότητα χώρας

Το 2020, η πιστοληπτική ικανότητα της κυπριακής οικονομίας διατηρήθηκε σταθερή από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης S&P (στη βαθμίδα BBB-), DBRS (στη βαθμίδα BBB L) Fitch (BBB-) και Moody's (Ba2).

Ωράριο Υπηρεσιών και καταστημάτων

Δημόσιος τομέας	Δευτέρα – Παρασκευή: 07:30 - 15:00 ή 08:30 - 16:00
Καταστήματα	Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή: 09:00 - 19:30 (κατά περίπτωση με διακοπή το μεσημέρι) Τετάρτη και Σάββατο: 09:00 - 15:00
Εμπορικά κέντρα	Καθημερινά: 10.00πμ-8.00 μμ Κυριακές: 11.00πμ-7.00 μμ
Ιδιωτικές εταιρείες	Δευτέρα – Παρασκευή: 08:00 – 13:00 και 15:00 – 18:00

V. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

-
- Η στενότητα των υδάτινων πόρων και η χαμηλή ποιότητα του νερού προσδίδει ενδιαφέρον σε προτάσεις για διαχείριση υδάτινων πόρων, φίλτρων, μέσων βελτίωσης των υδάτων.
- Ο κλάδος κατασκευών και δομικών υλικών αναπτύχθηκε με ταχείς ρυθμούς τα τελευταία χρόνια και φαίνεται να διατηρεί θετική δυναμική παρά την πανδημία.
- Η Κύπρος πραγματοποιεί ήδη σημαντικές εισαγωγές τροφίμων και ποτών από την

Ελλάδα. Περαιτέρω αύξηση του ελληνικού μεριδίου θα μπορούσε να αφορά προϊόντα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όπως πχ γαλακτοκομικά ΠΟΠ. Στην κυπριακή αγορά κυκλοφορούν ελληνικά εμφιαλωμένα νερά και αρκετές ετικέτες ελληνικού κρασιού, ενώ η αναμενόμενη τάση της εγχώριας κατανάλωσης παραμένει ανοδική.

- Σημαντικό ενδιαφέρον παρουσιάζει ο τομέας του τουρισμού. Οι Κύπριοι ταξιδεύουν, υπό κανονικές συνθήκες, συχνά στην Ελλάδα, και τον υπόλοιπο κόσμο για λόγους επαγγελματικούς ή αναψυχής και αποτελούν επισκέπτες υψηλού επιπέδου. Διαχρονικά περί το ένα τρίτο των ταξιδιών κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό πραγματοποιείται προς την Ελλάδα.
- Στον τομέα της ενέργειας αναφέρουμε την κατασκευή σταθμού απούργοποίησης LNG και δικτύου μεταφοράς του προς τις εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου στο Βασιλικό και τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την ανάπτυξη της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, βάσει του εθνικού σχεδίου για το κλίμα και την ενέργεια για την περίοδο 2021-2030.

VI. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Φορέας	Τηλέφωνο (00357)	Φαξ (00357)	E-mail	Ιστοσελίδα
Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη/Κλάδος Εταιριών (Υπουργείο Ενέργειας Εμπορίου και Βιομηχανίας)	22 404301	22 304887	deptcomp@drcor.mcit.gov.cy	https://www.companies.gov.cy/gr/
Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης (Υπουργείο Ενέργειας Εμπορίου Βιομηχανίας)	22 409318	22 409432	businessincyprus@meci.gov.cy	www.businessincypus.gov.cy
Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων	22 441133	22 441134	info@investcyprus.org.cy	www.investcyprus.org.cy
Τμήμα Φορολογίας (Υπουργείο Οικονομικών)	22 601010	22 660484	hq@tax.mof.gov.cy	www.mof.gov.cy/ird
Τμήμα Τελωνείων (Υπουργείο Οικονομικών)	22 601713	22 302031	headquarters@customs.mof.gov.cy	www.mof.gov.cy/customs
Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου	22 602214	22 661313	enquiries@cystat.mof.gov.cy	www.mof.gov.cy/mof/cystat/statistics.nsf
Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο	22 889800	22 669048	chamber@ccci.org.cy	www.ccci.org.cy
Επιχειρηματικός Σύνδεσμος Κύπρου-Ελλάδας	22 889720	22 668630	lia@ccci.org.cy	www.cyprus-greece.org/
Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος	22 873300	22 873013	cybar3@cytanet.com.cy	www.cyprusbarassociation.org
Σύνδεσμος Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου	22 870030	22 766360	info@icpac.org.cy	www.icpac.org.cy
Υπουργείο Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	22 401600	22 670993	administration@mlsi.gov.cy	www.mlsi.gov.cy
First Cyprus Credit Bureau	22 398000	22 458937	info@fccb.com.cy	www.fccb.com.cy